A zenei világnap szegedi eseményei

Bartók-emlékhangverseny

Századunk kiemelkedő alkotóművészének, *Bartók Bélának* halála 30. évfordulója alkalmából rendezett emlékhangversenyt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi zeneiskolai tanárképző intézete és a Bartók Béla művelődési központ csütörtökön este a főiskola Lenin körúti nagytermében. A nagy sikerű programban *Bán Sándor* zongoraművész játszotta az *Improvizációkat, Kedves Tamás* gordonkaművész (*V. Szőnyi Katalin* zongorakíséretével) az *I. Rapszódiát. Nagy István* Bartók *Szonátáját* mutatta be, majd a műsor második részében a *Delley József—Bódás Péter* zongorakettős, valamint az ütőkön közreműködő *Avar József* és *Szarvas Magdolna* szólaltatta meg a két zongorára és ütőhangszerekre komponált *Szonátát*. Az emlékhangversenyt megelőzően a Szegedi Karnagyi Klub megkoszorúzta Bartók mellszobrát a Dóm téri panteonban.

*

Mint ismeretes, az UNESCO zenei bizottsága október 1-ét zenei világnappá nyilvánította. A világnapon hazánkban is seregnyi intézményben emlékeznek meg a muzsika társadalmi jelentőségéről.

Október 1-én, szerdán délután 4 órától a szegedi Bartók Béla művelődési központban *Müller Józsefné*, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője mond ünnepi beszédet. A műsorban Ravel-, Brahms-, Mahler- és Bartók-műveket szólaltat meg *Zsadon Andrea, Kedves Tamás, Gyimesi Kálmán* és *Nagy István*. Zongorán közreműködik *Pál Tamás*. Megemlékeznek a zenei világnapról a szegedi felsőoktatási intézmények is: a József Attila Tudományegyetem, az orvostudományi egyetem, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola és a szegedi zeneakadémiai tagozat közös rendezvénye este 6 órakor kezdődik az egyetem Dugonics téri aulájában, *dr. Rácz János* egyetemi tanárnak, a József Attila Tudományegyetem rektorhelyettesének megnyitójával. Ünnepi beszédet mond *dr. Petri Gábor*, egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora, s a művészi műsor nagyjából azonos a Bartók művelődési központban elhangzó programmal, illetve föllép még a tanárképző főiskola *dr. Mihálka György* vezette kórusa, valamint a József Attila Tudományegyetem énekkara, *Szécsi József* dirigálásával. Este 8 órától *Lehotka Gábor* orgonaestjét rendezi meg a filmharmónia a szegedi dómban, a műsoron Liszt-művek szerepelnek. *Vaszy Viktor* vezényletével közreműködik a Szegedi Zenebarátok Kórusa, valamint baritonszólóval *Szüts István*. Bevezetőt mond Kedves Tamás, a zeneművészek szövetsége területi csoportjának titkára.

Az októberi Tiszatáj

Tegnap került standokra a Tiszatáj októberi száma, mely *Keresztury Dezső, Simai Mihály, Kiss Dénes, Orbán Ottó, Héra Zoltán, Gutai Magda, Markó Béla, Szöllősi Zoltán* versei mellett *Dobai Péter* elbeszélését, valamint két esszét közöl. *Csoóri Sándor* Jeszenyin születésének 80. évfordulójára emlékezik *Folyóba hulló égi kék* címmel, *Tóth Bélának* írásáról pedig maga a cím is sokat mond: *Ex szövetkezeti nótafelelős vélekedése A valóság pedagógiája című NÉKOSZ-dokumentumkötetről.* A Tanulmány rovatban *Féja Géza* Robotos Imre dokumentumriportja nyomán teszi fel a kérdést: ki is *Az igazi Csinszka?* Izgalmas témát feszeget *Deme László* a népművelés-közművelődés fogalmi együvétartozásáról és különbözőségeiről. A legújabb magyar líráról szóló vita *Kiss Ferenc* és *Csűrös Miklós* cikkeit közli, az Örökség rovatban pedig *Gál István* adja közre Bartók és Kodály ismeretlen leveleit. Jelentkezik a Kelet-európai Néző, valamint a hazai irodalom legutóbbi termésből válogató Kritika rovat is. *Csetri Lajos* Szauder Józsefről emlékezik meg, aki éveken keresztül a szegedi egyetem professzora is volt. Az októberi Tiszatáj illusztrációi *Csikós András, Kopacz Mária, Zsögödi Nagy Imre* és *Sonkodi István* munkái.

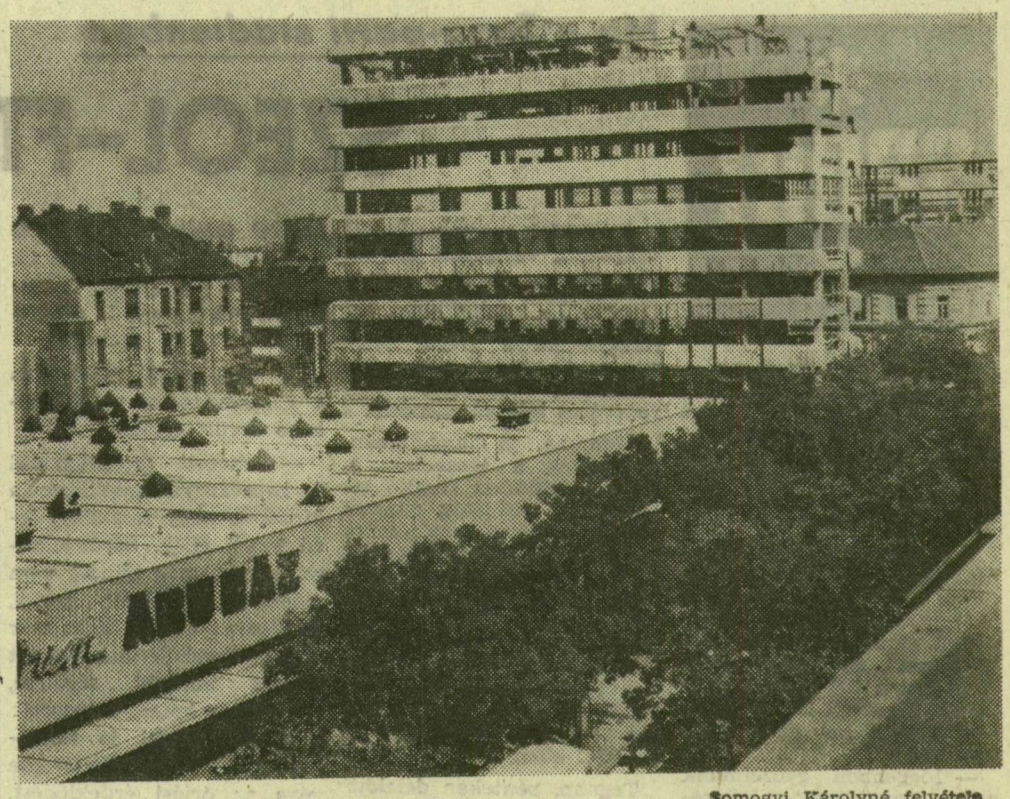

Somogyi Károlyné felvétele

Mind magasabban Az egymásba kapaszkodó faágak alatt eltűnik a Lenin körúton a járműsor; az áruház tetőszerkezete elrejti a kirakatnéző sétálókat; élettelennek tűnik így távolból az irodaház egyre magasodó betonváza is. A mozdulatlanság azonban csak látszólagos. A Hazafias Népfront megyei bizottsága, a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat és az Energiafelügyelőség épületére hamarosan kitűzhetik az építők a tetőszint elérését jelző zöld ágat. A tizenegyedik szint összeszerelését az idő is sürgeti.

Ünnepségek a fegyveres erők napja alkalmából

A közelgő fegyveres erők napja alkalmából tegnap délután a Csongrád megyei Rendőr-főkapitányságon ünnepséget rendeztek, amelyen részt vett *dr. Koncz János*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, *Deák Béla*, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára, *dr. Csikós Ferenc*, a városi tanács vb titkára, továbbá a magyar társ fegyveres testületek, a hazánkban ideiglenesen tartózkodó szovjet alakulatok, valamint vállalatok, intézmények képviselői.

Az ünnepség első részében a Himnusz és az Internacionálé hangjai mellett megkoszorúzták a főkapitányság első emeletén elhelyezett, a hősi halált halt BM-dolgozók tiszteletére emelt dombormővet. Elhelyezték koszorúikat a párt-, állami, társadalmi szervek és a főkapitányság vezetői. E megemlékezés után a főkapitányság művelődési termében *Zsemberi Antal* rendőr hadnagy üdvözölte az egybegyűlteket, majd *Bódi György*, a Csongrád megyei KISZ-bizottság első titkára emlékezett meg a fegyveres erők napjáról.

Ezután *dr. Kelemen Miklós* ezredes, a Csongrád megyei Rendőr-főkapitányság vezetője kitüntetéseket adott át. *A Haza Szolgálatáért Érdemérem* kitüntetés arany fokozatában részesült *Szabó János* őrnagy, *Keresztes Gergely* százados. A kitüntetés ezüst fokozatát kapta *Juhász Imre* főtörzsőrmester. A *Közbiztonsági Érem* arany fokozatát érdemelte ki *Kószó Szilveszter* főtörzsőrmester, ezüst fokozatát *Pintér Tibor* főtörzsőrmester, *Sánta János* törzsőrmester. A kitüntetés bronz fokozatát kapta *Vida József* őrmester, *Megyeri István* törzsőrmester. Számosan részesültek még, szolgálati éveik után, kitüntetésekben.

A határőrség kerületparancsnokságán rendezett ünnepségen a *Haza Szolgálatáért Érdemérem* arany fokozatával tüntették ki *Nagy János* határőr őrnagyot. A kitüntetés ezüst fokozatában részesült *Torma Lajos* határőr alezredes, *Stumphauser Géza* határőr őrnagy, *Sipos János* határőr százados. A *Közbiztonsági Érem* bronz fokozatát kapta *Becsei Imre* határőr törzsőrmester.

A Honvédelmi Szövetség szegedi székházában rendezett ünnepségen a honvédelmi munkában kiválót nyújtó tiszteknek, társadalmi aktivistáknak, a szövetség dolgozóinak adtak át kitüntetéseket, jutalmakat. Többek között *Szolgálati Érdemérem* kitüntetést kapott, 25 évi szolgálatáért *Matolcsik Imre* alezredes és *Vidács Sándor* őrnagy. *Honvédelmi Érdemérem* kitüntetést vett át *Naszradi József* pedagógus.

A Csongrád megyei Hadkiegészítési és Területvédelmi Parancsnokság ünnepségén olyan édesanyákat köszöntöttek, akik több gyermeket neveltek fel a szocialista hazának. Közülük a *Haza Szolgálatáért Érdemérem* arany fokozatával tüntették ki *Ábrahám Mihályné* ásotthalmi tizenhárom gyermekes édesanyát, akinek gyermekei közül hét; *Bodori Györgyné* kübekházi édesanyát, akinek nyolc gyermeke közül hét; *Varga Dánielné* szegedi édesanyát, akinek hat gyermeke közül hat; *Takács Istvánné* szegedi édesanyát, akinek tíz gyermeke közül hét; *Bodré Györgyné* kübekházi édesanyát, akinek nyolc gyermeke közül hét; *Szécsi Ferencné* sándorfalvi édesanyát, akinek tizenegy gyermeke közül hat; *Tóth Henrikné* baksi édesanyát, akinek tizenegy gyermeke közül hat; *Vass Illésné* rúzsai édesanyát, akinek mind a nyolc gyermeke katona volt. A kitüntetés ezüst fokozatát kapta *Csamangó Vincéné* szegedi édesanya, akinek mind az öt gyermeke volt katona.

Balogh József, Árkus Béla, Fábián Pál és *Tóth János* tartalékos a *Honvédelmi Érdemérem* kitüntetést kapta. Nyugállományba vonulása alkalmából a *Haza Szolgálatáért Érdemérem* arany fokozatát vette át *özv. Stumpf Péterné. Szolgálati Érdemérmet* kapott *Temesvári Lajos* alezredes és *Varga Dezső* őrnagy.

A régi mezőgazdasági munkaviszony igazolásáról

JOGI KÖSZÖNJÁNOS

T. L. szegedi olvasónk mezőgazdasági munkásként dolgozott 1930-tól a felszabadulásig. Legtöbb helyen mint cseléd, de néha mint idénymunkás, csak nyáron dolgozott. Az ősszel nyugdíjba szeretne menni, ezért arra kíváncsi, hogy az öregségi nyugdíj megállapításánál figyelembe veszik-e a felszabadulás előtti munkaviszonyát, s ha igen, hogyan igazolja, mert régi igazolásai igen hiányosak.

Az új társadalombiztosítási törvény jelentős intézkedése, hogy — okirati bizonyíték alapján — az 1929. január 1-ét követően munkaviszonyban töltött időket is figyelembe veszi, még akkor is, ha annak idején nem volt biztosított. A felszabadulás előtt a nyugdíjbiztosítás a mezőgazdasági munkásokra 1939-ben terjedt ki, s ekkor is csak a férfiakra. A nőkre pedig 1945. szeptember 1-től. Az új társadalombiztosítási törvény a volt mezőgazdasági munkásoknak lehetővé teszi, hogy a korábban biztosítással nem járt munkaviszonyukat nyugdíjazáskor szolgálati időként beszámítsák.

A rendelkezések szerint a mezőgazdasági munkaviszonyt is szolgálati időként — az egykorú okirati bizonyíték (munkakönyv, szolgálati bizonyítvány stb.) alapján — lehet számításba venni. Ha ez a bizonyíték hiányzik, vagy elveszett, akkor a tanács által kiállított, a munkáltató megnevezését, a munkaviszony időtartamát és az alkalmazás megjelölését feltüntető hatósági igazolás is bizonyító okiratnak számít. Ezzel az okmánnyal igazolt munkaviszony teljes egészében figyelembe vehető. Naptári évenként — az igazolás alapján — legfeljebb annyi időt lehet figyelembe venni, ami a mezőgazdasági munkánál a 150 napot, az összes szolgálati idő pedig a 300 napot nem haladja meg. Amikor gazdasági cseléd, vagy szegődményes iparos volt és a munkaviszonya megszakítás nélkül 365 naptári napon át fennállott, ez teljes egészében beszámítható szolgálati időként.

A félreértések elkerülése végett felhívjuk a figyelmet arra, hogy ez az új rendelkezés a beszámítással kapcsolatban csak azoknál alkalmazható, akik 1975. július 1. után kérik a nyugdíjuk megállapítását. A július 1. előtt már megállapított nyugdíjakat erre való hivatkozással megváltoztatni nem lehet, azokra e rendelkezés nem vonatkozik.

Olvasónk felszabadulás előtt eltöltött mezőgazdasági munkaviszonyait, egykorú okmánnyal és hatósági bizonyítvánnyal igazolhatja.

Dr. V. M.

UTAZÁS IRAKBAN

4. Tízmilliárd dinár sorsa

Irak ma gazdag ország. Van pénz az államkasszában, és egyre többen tesznek szert nagy jövedelmekre. Ugyanakkor az is tény: *a fogyasztási alap korántsem elégíti ki a szükségletet.* A lefölözésre két lehetőség van: egyrészt az árakkal való játék, a másik a mindent gyártás kényszerűsége. Hogy valójában milyenek is a tervek, arról a legilletékesebb, *dr. Dzsawad Hashim*, a tervezésügy minisztere tájékoztatott.

Csak terv szerint

— Irak gazdasági élete ötéves terv szerint folyik. A legfontosabb, hogy anyagi erőink szerint végrehajtsuk a mezőgazdaság felújítását, gondoskodjunk a kielégítő ellátásról, és ezzel egyidőben kialakítsuk a legésszerűbb ipari szerkezetet. *A most záruló tervciklusban megalapoztuk mindezt: a fő bevételi forrásunk az olaj és a datolya.* Abban a helyzetben vagyunk, hogy az így nyert pénz nagy részét a saját fejlesztésünkre fordíthatjuk. Természetes, hogy az ipari és mezőgazdasági fejlesztés mellett a lakásépítés, a kultúra, az egészségügy is nagy összeggel részesedik a nemzeti jövedelemből. Az ötéves fejlesztési tervben felhasználandó 10 milliárd iraki dinár (30 milliárd USA-dollár) biztos alapot teremt a Baath-párt által megszabott haladáshoz.

Irak és a KGST

A miniszter elmondta: a pár évvel ezelőtt megkezdett folyamat, amely a KGST-vel való iraki együttműködés alapjait teremtette meg, az idén júliustól magasabb szintre lépett.

— Az eddigi tapasztalatok, melyeket a magyar és szovjet féllel történő együttműködésben szereztünk, arra jogosítanak fel, hogy kijelentsük: *a KGST-vel szorosabb összhang föltétlenül használ az Iraki Köztársaságnak* — — fejtette ki a többi között a tervezési miniszter.

Az elmondottak után szinte kínálkozott, hogy keressem: ott vagyunk-e vajon Irakban, ebben a jól és pontosan fizető országban. Sajnos, a tapasztalatok nem a legjobbak. Igaz, a szellemi export nőtt, most mintegy 300 szakember dolgozik itt. *Külkereskedelmünk azonban elmulasztotta a jó alkalmat, a közös vállalkozások nagy lehetőségeit nem használta ki.* Iraki szakemberek — közülük sokan tanultak Magyarországon — csodálkozva mondták, hogy például a bábolnai mezőgazdasági rendszereket még csak nem is ajánlottuk, pedig kellenének.

Kevés a külkereskedő

Erősödött késlekedésünk tényéről kapott képem akkor, amikor a bagdadi vásárváros iraki pavilonjában és a tervezési minisztérium mintatermében néztem, mi mindent gyártanak ebben az országban. Jóformán mindent, a szennyvízakna-fedéltől a gyufáig. És ami szintén tény: nem mindent kiváló minőségben. Szinte kínálja magát az üzlet. Külkereskedőnk mégis alig van errefelé. *Pedig Irak nemcsak jól, hanem pontosan és készpénzzel fizet.* — Beruházások esetén — amint elmondták — 30 százalékos előleget folyósít. Igaz, követel: jó minőséget, határidőt. *És ma már az iraki piacon meg kell verekednünk a japán, az amerikai, angol, francia árukkal, cégekkel.*

A Szovjetunió után Irakból vásároljuk a legtöbb kőolajat. *Kapcsolataink élők, de meglehetősen egyoldalúak.* Amikor mindez szóba került a Zawra-park közepén álló Al-Baghdadi étteremben, ahol az iraki újságírás színejava ott volt a nemzeti ünnep alkalmából adott fogadáson, az ottani kollégák mindehhez hozzátették: sajnos, a gazdasági életben való szűkös jelenlétünkhöz hasonlóan eléggé kevéssé ismerik művészetünket, irodalmunkat, általában életünket. Ha tárgyilagosak akarunk lenni, tegyük ehhez azt is: *a nem ismerés kölcsönös.*

*

Kapcsolataink Irakkal ma a fejlődés gyorsuló ütemét mutatják. *Hogy együttműködésünk gyümölcsözőbb legyen, ahhoz bizony elengedhetetlen, hogy sokkal többet tudjunk egymásról, s mi sem rekedjünk meg a túlságosan is kézenfekvő olaj- és datolyavilágban.*

(Vége.)

BURGET LAJOS